

HASHKAFIC DIVERGENCE IN CONTEMPORARY ORTHODOXY: NEKUDAT HA-MAHLOKET

In the closing chapters of *Selected Essays*, R. Shimon Schwab attempted to provide spiritual clarity for “serious Torah students” by describing and contrasting two conflicting viewpoints within present-day Orthodoxy.¹ The first ideology, termed the “Torah only principle,” was described as follows:

Ideologically, this way of life is grounded in the conviction that we were chosen to function as a “Kingdom of Priests.” Like the *Kohanim* of old, we should justifiably refrain from taking part in most worldly pursuits in order to be totally engaged in spiritual interests. While this is not possible in practice, worldly activities, necessary evils, are to be relegated to the background to play a secondary role in favor of the true essentials.²

The second school of thought, referred to by the familiar title of “Torah *im derech erets*,” was described as follows:

The Divine task given to Adam that mandated controlling the earth according to the will of the Creator applies to all men in general, but first and foremost to Yisrael. It becomes mandatory for the Torah conscious educator – not to inspire fear of the world and hesitancy to meet its challenge, but rather, to fortify the vast majority of our youth to meet head on ... The divine purpose for which Yisrael was created can be served in every capacity, in every profession, in all human endeavors, as long as they are not excluded by the *halachah*.³

¹ R. Shimon Schwab, *Selected Essays: A Collection of Addresses and Essays on Hashkafah, Jewish History and Contemporary Issues* (New York, C.I.S. Publishers, 2002), p.121-122.

² *Ibid.* p.125.

³ *Ibid.* p.127-129.

קונו לבריו

קלו

כבוד יידי... שליטא
שלה וברכה וישע רב עד העולם.

אחדושיט ושית

אתנו ביה חייש. הכל על אופן הדיני מאד תלי.

תנו מחכים למכתבם. מן דצינו שישב ירח ימים במעון קיץ

במקום אשר יבחר. כי כפי ששמעתי הדבר נחיי, וכשאני

לעצמי תגני חושב את ההשתדלות הטבעיות בפה שנוצע

לבריאות למצות חובה והאמת החובת להשפיע צורת

האדם אשר הטבט הוצר ביה במטבע טולמ ונצני

מאמראים שולכו אצל רופאים מאוהיע ומנים לרפוא

ולקבה מן הצמחים ובעיז ומצפים שגבראו לצורך רפואת

וגם נבראו שערז חכמה שניתו לכל לחשוב ולתועבנו ולענה.

אם כי יש דרך ברדכי ד' ית' לילג על הטבע ולשפיע על

רב השתדלות בה מים צריך למסל מאד כי שתי הנסיות

מפיו תאמת המודיק אינן ישרות. אם לבטח יתיר ממדנת

הבטחון שחנקתי אליו באמת. ואם להאמין בהשתדלות יותר

קבעה ולא לי להגיד דבר כותה. אך לא נמנעתי מלהעיר.

תגני חזתם בברכה והאמת הדבוק באהבתם דושיט

איש

אור ליום ה' ד' מציא תרפ"ו

The Lonely Man of Faith

The unqualified acceptance of the world of majesty by the Halakhab... majestic endosfor. There is no single theoretical or technological discovery... from new psychological insights into the human personality to man's attempts... to reach out among the planets, with which the Halakhab is not concerned... New Halakhab problems arise with every scientific discovery. As a matter... of fact, at present, in order to render precise scientific decisions in many... fields of human endeavor, one must possess, besides excellent Halakhabic... training, a good working knowledge in these secular fields in which the problem... occurs.

This acceptance, easily proven in regard to the total majestic gesture, is... most pronounced in the Halakhab's relationship to scientific medicine and the... art of healing. The latter has always been considered by the Halakhab as a... great and noble occupation. Unlike other faith communities, the Halakhab as a... community has never been troubled by the problems of human interference... on the part of the physician and patient, with God's will. On the contrary, it... argues the Halakhab, God wants man to fight evil bravely and to mobilize all... his intellectual and technological ingenuity in order to defeat it. The conquest... of disease is the sacred duty of the man of majesty and he must not shrink it... from the Biblical phrase, "Only he shall praise me for the loss of his time and shall... praise him to be thoroughly healed" (Ezekiel 4:15). Through the Talmudic... precept in which scientific medicine was considered authoritative in situations... in which the saving of a human life was at stake, the suspension of the... religious law, to the Judeo-Spanish tradition of suspending Halakhabic... scholarship with medical skill, the Halakhab remained steadfast in its loyalty... to scientific medicine.

The doctrine of faith in God's charity, which is not to be equated with the... folly of the popular doctrine of quietism which in its extreme form exalts... man from his duty of responding to his own needs and lets him wait in "body"... illness and suffering for divine intervention. This kind of repose is wholly... contrary to the repose which the Faithful recommends; the one which follows... human effort and remedial action. Man must not use his own skill and try to... help himself as much as possible. Then, and only then, man may find repose... and quietude in God and be confident that his effort and action will be crowned... with success. The initiative, says the Halakhab, belongs to man; the successful... remission, to God.

Consequently, except the Lord build the house, they labor in vain that build... it," but if the man who labor stop building, there will be no house. The Lord... wants man to undertake the task which He, in His infinite grace, completes.

אל | יסו

אורי טורנבה מכון חרדי, זכרון יעקב.
ע"ד התמצים לתגלה יש מקום עיון והסקירה על אורי... לתגריים ולתוצאות משובבים, הצליחה ביותר מושתדלות רחוקה, ובאות שבוטויה... צומצמת, ואם מוצאים אותם במקום אחר, נחשבת במקום אחר, צריך לזון בקפידה... יתירה על ימטרה הרצויה כמו במקום המסו הרבה, או השתדלות רק מרעון חוב... תלילה לחשב בו נעצם יגו, מן השתדלות תצלת נפש רב פנעה, אבל צריך לזכור... שאין בכוון לעשות סאחמו, רק במעשנו אנו מלערים שערז רחמים שעשע ידעו... יפנוו את התפושט, וכו' שמתפלל מרבה התנונים על התגלה, הוא שפל יותר... מושתדלת, אך חרדי צריך שיעלל דבמקום התגלה חסונה, במקשה חיי הוא עובר

שתדורן לפרנסתו. אבל בלא עבודה בגולותו גם י' בנורא מרוד שאסור לטפול על תגם אלא צריך לעבור ולפרנסתו. וכבר יאסרם בפרנסתם כי מצד הדין איך שנקבעו ששבע שפוסק כ"י נהרוא שאין האב חיוב ללמד אומנות לבניו כי לא מצדו ברבנים ר"ן זה שפחחוב האב ללמד אומנות לבנו.

יעד נראה בטעם י' נהרוא שפיקו שאם ילמד לבנו גם אומנות ויכול ללמד כראוי בהכרח שגורית בועת אחר וכן והרעותו את מעשי וקפחותו את מרומיו שאמר רשביא במגני' א"א שיהיו על השבט רבלידותו וכמו שא"א שיהיו גם על ימי השבתות ויש ואף בחול על זמן התפלה. רמא לא יגידו הש"ת שיעברו על אסורין והבמה הוא רק על ימי החול ולא בזמן התפלה. והבטוח שמעבירה דביסר תחול ולא בשעת התפלה יתן לו לחם וכל צרכיו. וכי סובר י' נהרוא שחא לעינו ללמד עם בנו בעצמות שנינו שא"א שיוכל ללמד אם בעבודתו ילמדו אביו גם אומנות בהכרח שהשנים הללו א"צ ללמדו אומנות ולא נאמר על שנים אלו שיצטרך לטפול בזה באומנות בשביל הבודות דבועת אפר השאמר וקפחותו את פרנסתו. ולכן שיהיה זה רק בעבודתו אבל כשגור צריך עצמו לעמל לפרנסתו והרמב"ם אשמו ובניו לא שיהיה זה גם הוא מורה דצריך לעשות איזה מלאכה יותר נשים אלו ור"י רמא היותו הנהיגו. וגם הא כבר הגיעו במגנס למהרה שחיו יכילין ללמד גם עם צעירי מלאכה. ואף בזמנו של חיינו אין מציעין רובם ורובם ורובם לפרנסה כו' שלכן הנהיגו בזמנו זה מנהג בשנים ליטול שפך בעד רבנות לומר תורה. לא שיהיה שנבטל גורית הש"ת לגמרי אלא אולי ליהדירם ממש שיהיה שהתבטל.

וכיון שהוא כן איך לגדולים וצדיקים שראוי ליעשות להם גם כ"ש לאולי שבנדוני שאנן יתמי ריתמי שאסור לו לטפול על תגם ואין שום חסד על מה שמשתדלן לבקש אומנות יותר נהיה וקלה וראיה לוי שומת האנשים יותר לרודיה. אי שצריך להאמין שהש"ת יכיל ליתן מרמזת מכל אומנות שחא כן באומנות אלא שיהיה ענינו עם האומנות ואין צעירותו מן האומנות אלא הכל לפי זכותו. משום דאנן יודע ששאם לא יבין זוכה לרודיה באומנות אחרת אלא בזמן שיהיה ראיה לרודיה. אבל ידע שכל מה שיהיה ראוי לו הדיברים והשתדלות שיעשה הוא רק שיהיה הנהגתו כח לעשות חיל ותרם אנגלוס שנותן על צעה למעני נכסין וכן כל דבר שיעשה ויפריחו בהו.

ואיך גם אינשודעם הוא ככל צעירי סמוד ורומה

שעשוי לפרנסת עצמו ופרנסת בניו שישאן ליקח זה כיון שהוא מעשה מרומה. וגם אולי יקיל זה מעשיו שלא יצטרך לעבור הרבה לבינו שישאן לעת וקפוחו וליודעה לבניו אחריו. כיון שבדרך גם אינו זוכה וגם אסור להחמיל כי גם כשבת דף נ"ג מגנה זה אביו לבי שונצור לפרנסתו לנס ולא בנות לו הש"ת בדרך והכפז להוציאו שיהיה לו שער מניקה וגם אסור ליתנות מבעטת מינס כדאמרי בהצננת דף כ"י עייש ברש"י. ואיך כשרואו להשאיר לקפוחו וליודעה חיי צדיק שוש"ת ישפיע לו מנת שעשעה יותר כמני בודר וצדיק שחא כמעין ור"ן גם שאולי אינו זוכה וגם אינו מן ראיה כליעלי. ולכן כיון שוש"ת נון דעה בודרות האחרונים שיהיה פסק זה של אינשודעם בעולם שהוא השארה לקפוחו וליודעה בדרך מנעין. והוא דבר טוב וראוי גם לאנשים כשרים יראי הש"ת והבטוחים רק על הש"ת שהוא הנהגתו ונא מצד נכסיו. וגם מי שקנה אינשודעם הוא נא מצד הש"ת וקפוחו אינשודעם ובוטח על הש"ת שיוכל לשלם ביועץ הונח בכל שנה חנה הבטוח שיוכל והאינשודעם של הקשר. של אלו הוא דבר שאין בוה שום חסרון לעינו הבטוח וכמו שנוהג חיותו כל העולם אף יראי הש"ת ביותו.

והנה מצדו ברבנים כפ"י משבת היה שנתה ג"כ בהשבתות של מצוה שמתו בשבת והא ורללמדו אומנות משום שהוא מושבתות של מצוה ור"י נמצא שפסק זה דצריך האב ללמד אומנות. אבל מצדו שלא הוכיח חז"ן רק כן אבן גרוד יש לרש"י בודיעת כח שאין לו החל ללמד תורה או שללמדו אומנות לא קאי על הענין אלא על גורל צעירי לפרנסה.

ידעה.

משה פינשטיין

ספן קרב

אם רבישית בוכע על רדאש ובגר על רצונה ברה"ח נחשב הנהגה

המסו עשר באב השכ"י

ספן קרב

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה

הנהגה ביהדות הברכה על רדאש ברה"ח ורללמדו מורה